

از مطالعات بخش آزمایشگاه بیمارستان پهلوی

نتیجه هزار آزمایش مدفوع برای جستجوی تخم انگل
با دو روش آنریشیسمان و مستقیم

نقارش

دکتر رضا نفیسی

دکتر آذیر

دستیار آزمایشگاه بیمارستان پهلوی

رئیس بخش آزمایشگاه بیمارستان پهلوی

از تاریخ بیستم آذرماه ۱۳۳۲ تا بیست و چهارم مرداد ماه ۱۳۳۳ هزار نمونه مدفوع برای جستجوی تخم انگل به آزمایشگاه بیمارستان پهلوی ارسال گردیده است. آزمایش این هزار نمونه مدفوع با دو روش مستقیم و آنریشیسمان با محلول غلیظ کلروردوسدیم انجام گرفته و چون تا حد مقدور در این آزمایشها دقت کافی بکاربرده شده است تصور میکنیم که اعلام نتیجه آن برای پزشکان کشور از نظر آشنائی به تعداد حاملین انگل های روده ای و نسبت انواع این انگل ها در مبتلایان بیفایده نباشد.

ابتداء روش کار خود را شرح داده سپس نتایج حاصله را ذکر خواهیم کرد. روش مستقیم - همان روشی است که هنوز هم در بسیاری از آزمایشگاهها بآن اکتفا میکنند یعنی در روی لام يك قطره لوگل گذاشته و کمی مدفوع را در داخل آن حل نموده سپس يك لامل روی آن قرار داده و در زیر میکروسکپ انواع تخم های انگل را جستجو میکنند یا بهمین ترتیب با آب مقطر یا آب فیزیولوژی عمل میکنند متذکر میگردیم که روش آزمایش مستقیم بتنهائی برای جستجوی تخم انگل کافی نبوده بسیاری از اوقات نتیجه آزمایش با این روش منفی است و حال آنکه نمونه مدفوع مورد امتحان آلوده بوده در طی آزمایشهای انجام شده بکرات مشاهده کرده ایم که نمونه ای از مدفوع که در آزمایش مستقیم تخم انگل در آن مشاهده نگردیده با روش آنریشیسمان محتوی تعداد زیادی تخم انگل بوده است.

روش آنزیشیمان با محلول غلیظ کارور دوسدیم - لوله لب تختی را که در حدود هفت سانتیمتر طول و یک و نیم سانتیمتر قطر دارد تا نیمه از محلول کلرور دوسدیم غلیظ پر کرده و در حدود یک سانتیمتر مکعب مدفوع را در داخل آن بکمک آژیتاتور شیشه‌ای بخوبی حل نموده مجدداً آنقدر محلول غلیظ کلرور دوسدیم بآن اضافه میکنیم تا لوله کاملاً پر شود سپس یک لامل را به‌الایمت روی سطح مایع محتوی لوله قرار داده لوله را بمدت پانزده تا چهل و پنج دقیقه در محلی ثابت میگذاریم. تخم‌های انگلی که نسبت به محلول کلرور دوسدیم غلیظ وزن مخصوص کمتری دارند بسطح مایع آمده و به لامل می‌چسبند. لامل را به‌الایمت برداشته در روی لام گذاشته در زیر میکروسکپ امتحان میکنیم، دو نکته را در این آزمایش باید مورد توجه قرار داد.

I - برای هر نمونه مدفوع آژیتاتور علیحده بکار برد.

II - قبل از پانزده دقیقه تخم انگل‌ها هنوز بسطح مایع نرسیده و بعد از چهل و پنج دقیقه ممکن است مجدداً رسوب کند و در نتیجه تخم انگل‌ها مشاهده نگردد بنابراین بهترین موقع برای امتحان پانزده تا چهل و پنج دقیقه بعد از قرار دادن لامل در سطح محلول کلرور دوسدیم است.

اینک نتایج حاصل از آزمایشهای خود را ذکر میکنیم:

نمونه مدفوع مورد آزمایش	تعداد نمونه مدفوع که در آن تخم انگل مشاهده گردیده است
۱۰۰۰	۵۲۱
« « « « « «	۴۷۹
« « « « « «	بیش از یک نوع تخم انگل مشاهده گردیده
نمونه مدفوع مورد آزمایش	تعداد نمونه مدفوع که در آن تخم اسکاریس (۱) مشاهده گردیده
« « « « « «	۲۷۱
« « « « « «	۲۴۹
« « « « « «	۱۷۶
« « « « « «	۲۴

۱ - ascaris lombricoïdes

۲ - trichuris trichura

۳ - ancylostoma duodenale

۴ - T. hymenolepis nana

شده ۴۸۰۸

آسکاریدوز ۱۷/۴ درصد (دکتر ناصر انصاری انگل شناسی جلد دوم

صفحه ۱۵۹)

آنکیلوستوموز ۱/۳ درصد (دکتر ناصر انصاری انگل شناسی جلد دوم

صفحه ۱۸۶)

آمار آزمایشگاه بیمارستان پهلوی - جمع مدفوع آزمایش شده ۱۰۰۰

آسکاریدوز ۲۷/۱ درصد

آنکیلوستوموز ۱۷/۶ درصد

ممکن است که اختلاف فوق ناشی از این باشد که در آزمایش های آزمایشگاه

انگل شناسی روش آنریشیمان بکار برده نشده است یا روش آنریشیمان دیگری

بکار برده اند .

چند مورد تخم اکسیور که مادر آزمایش های خود مشاهده کرده ایم نمی تواند

مقیاس سنجش مبتلایان باین کرم باشد زیرا جستجوی تخم اکسیور روش علیجده

داشته میزان مبتلایان بیش از آن است که ما مشاهده کرده ایم .